

Arhitectura religioasă medievală din Transilvania / Középkori egyházi építészet Erdélyben

Conferință științifică internațională / Nemzetközi tudományos konferencia

ediția a IX-a / IX. kiadás

11–14 aprilie 2019 / 2019. április 11–14.

Satu Mare / Szatmárnémeti

Organizatori / Szervezők

Muzeul Județean Satu Mare / Szatmár Megyei Múzeum

Muzeul Jósza András, Nyíregyháza / Jósza András Múzeum, Nyíregyháza

PROGRAM

JOI, 11 APRILIE 2019 / 2019. ÁPRILIS 11., CSÜTÖRTÖK

Sosirea și înregistrarea participanților / A résztvevők érkezése és regisztrációja

16.00 Deschiderea conferinței / Konferencia megnyitó

Cuvânt de salut / Köszöntők

Pataki Csaba, președintele Consiliului Județean Satu Mare / A Szatmár Megyei Tanács elnöke

Liviu Marta, managerul Muzeului Județean Satu Mare / A Szatmár Megyei Múzeum főigazgatója

Rémiás Tibor, director general, Muzeul Jósza András / A nyíregyházi Jósza András Múzeum főigazgatója

L. Nagy Márta, director adjunct, Muzeul Jósza András, manager proiect COMODI / A nyíregyházi Jósza András Múzeum főigazgató-helyettese, a COMODI projekt menedzsere

Vernisajul expozițiilor de postere / poszter-kiállítások megnyitói

BISERICA-MONUMENT DIN ACÂȘ. CERCETĂRI ȘI INTERVENȚII DE REABILITARE – O RETROSPECTIVĂ ISTORICĂ / AZ ÁKOSI MŰEMLÉKTEMPLOM KUTATÁSA ÉS HELYREÁLLÍTÁSA – TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Realizatori: Péter Levente Szócs, Sebastian Belbe (Muzeul Județean Satu Mare)

Rendezte: Szócs Péter Levente és Belbe Sebastian (Szatmár Megyei Múzeum)

CETATEA FELDIOARA (MARIENBURG) DE LA TEUTONI LA VREMURILE MODERNE / FÖLDVÁR (MARIENBURG) VÁRA A NÉMET LOVAGRENDTŐL NAPJAINKIG

Realizatori: Daniela Marcu Istrate, Adrian Ioniță (Academia Română, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București)

Rendezte: Marcu Istrate Daniela és Ioniță Adrian (Román Akadémia, „Vasile Pârvan” Régészeti Intézet, Bukarest)

**CERCETĂRI ARHEOLOGICE LA BISERICA SF. ȘTEFAN DIN BAIJA MARE – MĂRTURIA
INVENTARULUI FUNERAR / A NAGYBÁNYAI SZT. ISTVÁN-TEMPLOM RÉGÉSZETI
KUTATÁSA – A SÍRMELLÉKLETEK TANÚSÁGAI**

Realizatori: Dan Pop, Dragoș Conțiu (Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș,
Baia Mare), Szócs Péter Levente, Katócz Zoltán (Muzeul Județean Satu Mare)

Rendezte: Pop Dan és Conțiu Dragoș (Máramaros Megyei Történelmi és Régészeti Múzeum,
Nagybánya), valamint Szócs Péter Levente és Katócz Zoltán (Szatmár Megyei Múzeum)

Prezentare / Előadás

Diószegi László, Teleki László Alapítvány igazgatója: A Rómer Flóris Terv

László Diószegi, director Fundația Teleki László: Programul Rómer Flóris

Prezentare de carte / Könyvbemutató

„... ideje az építésnek ...” („... este vreme să zidești ...”). Red. / Szerk. Kollár Tibor. Budapest:
Teleki Alapítvány, 2018.

19.00 Cină, Hotel Aurora / Vacsora, Hotel Aurora

VINERI, 12 APRILIE 2019 / 2019. ÁPRILIS 12., PÉNTEK

9.00 – 10.40 Comunicări / Előadások

CERCETĂRI DE CLĂDIRI / ÉPÜLET-KUTATÁSOK

Moderator / Moderátor: Németh Péter

Florin Mărginean – Emódi Tamás: Noi cercetări la biserica reformată din Iermata Neagră (jud. Arad)
/ A feketegyarmati református templom (Arad megye) újabb kutatásai

Horațiu Dorin Groza: Cercetări arheologice la biserica reformată din Turda Veche / Az ótordai
református templom régészeti kutatása

Botár István: A csíkszentmihályi plébániatemplom kutatása (2016) / Cercetarea bisericii parohiale
din Nicoleşti (2016)

Demjén Andrea: A gyergyóalfalvi plébániatemplom régészeti kutatása / Cercetarea arheologică a
bisericii parohiale din Joseni

Nyarádi Zsolt: Lövete középkori templomai / Bisericile medievale din Lueta

10.40 – 11.00 Pauză / Szünet

11.00 – 13.00 Comunicări / Előadások

CERCETĂRI DE CLĂDIRI / ÉPÜLET-KUTATÁSOK

Moderator / Moderátor: Daniela Marcu Istrate

Sebastian Ovidiu Dobrotă – Ionuț Codrea – Vasile Paul Scrobotă: Biserica reformată din Aiud.
Cercetări arheologice din anul 2018 / A nagyenyedi református templom. A 2018. évi régészeti
kutatások

Juan Cabello: Kutatások Tarpa középkori templomában / Cercetări în biserica medievală din Tarpa

Paszternák István – Simon Zoltán: A jánki (Szatmár vm.) Szentháromság római katolikus templom
2018. évi kutatása / Cercetarea bisericii romano-catolice Sfânta Treime din Jánk (fostul comitat
Satu Mare) din anul 2018

Anca Nițoi – Gheorghe Natea: Reconversia unui spațiu sacru: cripta bisericii parohiale romano-catolice "Sf. Treime" din Sibiu – cercetări, materiale, amenajări / Egy szakrális tér megújulása: a szebeni Szentháromság római katolikus plébániatemplom kriptája – kutatás, leletek, felújítás

Dan Culic: Monumente uitate. Bisericile medievale ale satelor medievale dispărute Sándorhaza și Bőnye / Elfelegett műemlékek. Sándorháza és Bőnye eltűnt középkori települések templomai

Corneliu Gaiu: Piese de piatrărie gotică din Nösnerland / Gótikus kőfaragványok Beszterce vidékéről

13.00 – 14.30 Pauză, Masa de prânz / Szünet, Ebéd

14.30 Prezentare de carte / Könyvbemutató

Tari Edit: *Kőbe faragott liturgia. A Kárpát-medence középkori kő keresztlőmedencéi*. Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum, 2019. (Liturgie sculptată în piatră. Cristelnițe medievală de piatră din Bazinul Carpatic. Budapest: Muzeul Național Maghiar, 2019)
Prezintă Pál Lővei (Academia Maghiară de Științe, Institutul de Istoria Artei, Budapesta) / bemutatója Lővei Pál (MTA, Művészettörténeti Intézet, Budapest)

15.00 – 17.00 Comunicări / Előadások

MOBILIER ȘI ACCESORII / BERENDEZÉS ÉS TÁRGYI EMLÉKANYAG

Moderator / Moderátor: Adrian Andrei Rusu

Tari Edit: A Kárpát-medence középkori kő keresztlőmedencéi – Az erdélyi kő keresztlőmedencék lehetséges műhelykapcsolatai / Cristelnițe de piatră medievale din Bazinul Carpatic – Posibile legături între atelierele cristelnițelor de piatră din Transilvania

Benkő Elek: A könyv régészete. Középkori könyvveretek és -kapcsok a pilisi ciszterci monostorból / Arheologia cărții. Ferecături și închisători medievale din mănăstirea cisterciană Pilis

Tóth Zsuzsanna: A corvinák veretei és a karmos csattípus jelenléte Magyarországon / Ferecaturile codicelor corviniene și prezența clemei cu gheară în Ungaria

Mihály Ferenc: Noi observații referitoare la cercetarea polipticelor medievale din Transilvania / Újabb észrevételek az erdélyi középkori oltárépítészet kutatásához

Németh Péter: A Bátor család síremlékei / Monumentele funerare ale familiei Bátori

Mérai Dóra: Síremlékek és patrónusok a templomtérben: a Míkola és a Gyerőfi család fejedelemségi kori síremlékei / Monumentele funerare și comanditari în spațiul bisericii: monumentele funerare ale familiilor Mikola și Gyerőfi din perioada Principatului

17.00 – 17.20 Pauză / Szünet

17.20 – 18.40 Comunicări / Előadások

ANALIZE ARHITECTURALE ȘI DE ISTORIA ARTEI / ÉPÍTÉSZETI ÉS MŰVÉSZET-TÖRTÉNETI ELEMZÉSEK

Moderator / Moderátor: Radu Lupescu

Szakács Béla Zsolt: Sajóudvarhely középkori temploma / Biserica medievală din Șieu-Odorhei

Sarkadi Márton: A Marosújvár-felsőújvári templom / Biserica din Ocna Mureș – Uioara de Sus

Mihaela Sanda Salontai: Conceptul de cor hală și transpunerea sa în arhitectura ecleziastică din Transilvania / A csarnoktemplom fogalma és megjelenése az erdélyi egyházi építészetben

Szöke Balázs: A rudabányai református templom késő gótikus átépítése / Transformarea bisericii reformate din Rudabánya în perioada goticului târziu

19.00 Cină, Hotel Aurora / Vacsora, Hotel Aurora

SÂMBĂȚĂ, 13 APRILIE 2019 / 2019. ÁPRILIS 13., SZOMBAT

9.00 – 10.20 Comunicări / Előadások

CATEDRALE / SZÉKESEGYHÁZAK

Moderator / Moderátor: Marosi Ernő

Buzás Gergely: Korai székesegyházainkról / Despre catedralele timpurii din Ungaria

Emődi Tamás: A székesegyház és Szűz Mária kisebbik egyháza a váradi várban / Catedrala episcopală și biserica mică Sfânta Maria din cetatea Oradea

Ileana Burnichioiu: Catedrala romano-catolică de la Alba Iulia și Palatul Princiar / A gyulafehérvári székesegyház és a Fejedelmi Palota

Halmos Balázs – Maróty Katalin: Gyulafehérvár és Esztergom. Lehetséges kapcsolatok a Szent Mihály-székesegyház és a Fehér Torony esetében / Alba Iulia și Strigoniu. Legături posibile între catedrala Sfântul Mihail și Turnul Alb

10.20 – 10.30 Pauză / Szünet

10.30 – 11.30 Comunicări / Előadások

BISERICA EVANGHELICĂ SF. MARIA DIN SIBIU. CERCETĂRI ARHEOLOGICE 2018–2019 / A NAGYSZEBENI SZ. MÁRIA EVANGÉLIKUS TEMPLOM RÉGÉSZETI KUTATÁSA 2018–2019

Moderator / Moderátor: Lővei Pál

Daniela Marcu Istrate: Cercetări arheologice la biserica Sf. Maria din anul 2018 / A Sz. Mária-templom 2018. évi régészeti kutatása

Maria Țiplic – Ioan Marian Țiplic: Cercetarea corului și a capelei episcopale din biserica Sf. Maria / A Sz. Mária-templom szentélyének és a püspöki kápolna régészeti kutatása

Radu Lupescu: Contribuții la istoria arhitecturii bisericii evanghelice Sf. Maria pe baza noilor cercetări de parament / Megjegyzések a Sz. Mária-templom építéstörténetéhez az újabb falkutatások alapján

11.30 – 11.40 Pauză / Szünet

11.40 – 12.20 Comunicări / Előadások

PICTURI MURALE / FALKÉPEK

Moderator / Moderátor: Soós Zoltán

Lángi József: Az érábrányi református (ma rom) templom középkori falképeinek kutatása / Cercetarea picturilor murale ale bisericii reformate (azi ruinată) din Abram

Kiss Lóránd: A marosvásárhelyi Vártemplom falképtöredékei / Fragmentele de picturi murale ale Bisericii din Cetate, Târgu Mureș

12.20 Prezentare de carte / Könyvbemutató

Monastic Life, Art, and Technology in the 11th–16th Centuries. Ed. Ileana Burnichioiu. Editura Mega, Cluj-Napoca, 2015.

13.00 – 14.30 Pauză, Masa de prânz / Szünet, Ebéd

14.30 – 16.10 Comunicări / Előadások

MĂNĂSTIRI / KOLOSTOROK

Moderator / Moderátor: Szakács Béla Zsolt

Daniela Tănase: Date arheologice despre mănăstirea cisterciană Igriş (jud. Timiș) / Régészeti adatok az egeresi (Temes m.) ciszterci kolostorról

Florin Mărginean – Csók Zsolt – Keve László: Despre localizarea Mănăstirii lui Dionisie (Dienesmonostora) / Dénesmonostora helyének azonosításáról

Weisz Attila – Kovács Zsolt: A borosjenői vár másodlagos románkori faragványai. Adalékok a délkelet Alföld 1200 körüli építészetéhez / Fragmente arhitectural romanice secundare din cetatea Inelui. Contribuții la arhitectura Câmpiei Panonice de sud-est din jurul anului 1200

Soós Zoltán: Középkori erdélyi kolostorok fűtőberendezései. Hipokauszumok az erdélyi kolostorokban / Sisteme de încălzire în mănăstiri medievale transilvănene. Hipocaustul în mănăstirile transilvănene

Feld István: A középkori kolostorok erődítésének kérdéséhez / Despre fortificarea mănăstirilor medievale

16.10 – 16.20 Pauză / Szünet

16.20 – 18.00 Comunicări / Előadások

PROBLEME CONEXE / KAPCSOLÓDÓ KÉRDÉSEK

Moderator / Moderátor: Feld István

Köpeczny Zsuzsa: Biserici parohiale – capele de curte? Revenire asupra problematicii capelilor de curte nobiliare în Evul Mediu târziu / Plébániatemplom – udvari kápolna? Még egyszer a késő középkori nemesi udvari kápolnákról

Adrian Andrei Rusu: Castele bisericesti în Transilvania / Erdélyi vártemplomok

Hegyí Géza: Esperesi kerületek az erdélyi egyházmegyében / Diaconate și teritoriile lor în dieceza Transilvaniei

Terdik Szilveszter: Középkori templomok barokk terveken / Biserici medievale în planuri din perioada barocă

Kovács Gergely: Foerk Ernő középkori templomfelmérései Erdélyben / Releveele bisericilor medievale din Transilvania întocmite de Ernő Foerk

18.00 Închiderea conferinței / A konferencia zárása

Marosi Ernő (Academia Maghiară de Științe, Institutul de Istoria Artei, Budapesta / MTA Művészettörténeti Intézet, Budapest)

19.00 Cină, Hotel Aurora / Vacsora, Hotel Aurora

DUMINICĂ, 14 APRILIE 2019 / 2019. ÁPRILIS 14., VASÁRNAP

Plecarea participanților / A résztvevők elutazása

Organizator / Szervező

Szócs Péter Levente (Muzeul Județean Satu Mare / Szatmár Megyei Múzeum)

Colaboratori / Munkatársak

Illyés-Gulácsi Andrea, Lőrinc Norbert, Belbe Sebastian, Katócz Zoltán, Péter Szidónia, Fülöp Máté
(Muzeul Județean Satu Mare / Szatmár Megyei Múzeum)

Diana Iegar (Muzeul Național de Istoria Transilvaniei / Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeum)

Traducători / Fordítók

Szász Augusztá, Eke Zsuzsa

Conferința este organizată în cadrul proiectului **A Cross-Border Open Model of Digital Museum Database / COMODI / ROHU-297**. Proiectul este implementat în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria și este finanțat de Uniunea Europeană, prin Fondul European de Dezvoltare Regională și cofinanțat de statele partenere în program, România și Ungaria.

A konferencia az **A Cross-Border Open Model of Digital Museum Database / COMODI / ROHU-297**, című projekt része. A projekt az Interreg V-A Románia-Magyarország Program keretében valósul meg az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint a programban résztvevő két tagállam társfinanszírozásával.

Pentru detalii suplimentare vezi / További részletekért lásd: www.interreg-rohu.eu

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.
Jelen kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.